

رابطه هموار سازی سود شرکت‌ها و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در برابر خطر ریزش قیمت سهام با ارزیابی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

ابوالحسن قربانی برناچی^۱ شهرام هاشم نیا^۲ داور محمدی^{۳*}

۱- کارشناسی ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه، ایران: mohammadid21@yahoo.com

۲- استادیار دانشگاه پیام نور، ایران: hashemniia_sh28877@yahoo.com

۳* عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، ایران: 8dmohammadi@gmail.com

چکیده

یکی از اشکال مدیریت سود، هموارسازی سود است که توجه زیادی را در ادبیات حسابداری به خود جلب کرده است. هموارسازی سود عبارت است از تلاش مدیریت واحد تجاری برای کاستن نوسانهای غیرعادی سود، تا آن اندازه که اصول حسابداری و صلاحدید مدیریت اجازه داده باشند. (حقیقت و رایگان، ۱۳۸۷، ۴۰). فرضیه هموارسازی سود پیشنهاد می‌کند که سود برای کاهش نوسانهای آن حول سطحی که برای شرکت نرمال به نظر می‌رسد، به طور آگاهانه دستکاری می‌شود (رانن و سیمچا^۲، ۱۹۸۱: ۱) و مدیران در محدوده اصول پذیرفته شده حسابداری از سیاستها و روش‌هایی استفاده می‌کنند که واریانس سود گزارش شده را کاهش دهند. (یون و گری^۳، ۲۰۰۲: ۲۴۷)

دی هالیوال و همکاران (۲۰۱۲) معتقد بودند که هموارسازی سود شامل مسئولیت اجتماعی شرکت و ارزش گذاری شرکت از درآمد خالص، اقلام تعهدی، سرمایه گذاری ها و پاسخ به مسئولیت هاست. (دی چاو و همکاران، ۲۰۱۰: ۳۳). دیکو و اسکینر^۴ (2000) بیان می‌کنند که مدیریت سود به انگیزه مدیریت مربوط می‌شود و انگیزه مدیریت بیشتر با عملکرد سهام مرتبط است. بنابراین، اگر در تحقیقات هموارسازی سود تاکید بر ارزش شرکت باشد، تحقیق سودمندتر خواهد بود.

هموار سازی هم می‌تواند بهبود و هم اختلال اطلاعات درآمد واقعی شرکت را نشان دهد. تیتمن (۱۹۸۸) ادعا می‌کنند که با هموار سازی برای نفوذ ذینفعان و صاف کردن محتوای اطلاعات از اعلان سود تدارکاتی فراهم آورد. همانطور که شرکت‌های بزرگ معمولاً از هموارسازی سود استفاده میکنند تا عملکردشان را نشان ندهند. (بهاتاچاریا و همکاران^۵، ۲۰۰۳: ۲۲). بنابراین یکی از راه‌هایی که مدیران شرکت‌های دارای بحران مالی ممکن است برای مخفی کردن

هدف این پژوهش بررسی رابطه هموار سازی سود و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در برابر خطر ریزش قیمت سهام با ارزیابی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. این پژوهش از لحاظ هدف، تحقیقی کاربردی است. به لحاظ طرح پژوهش از نوع پس رویدادی می‌باشد. به عبارت دیگر از نظر مقیاس اندازه‌گیری کمی و از نظر کنترل متغیرها توصیفی است. جامعه آماری این پژوهش تمامی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. نمونه‌ی آماری در دوره زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ جهت بررسی انتخاب شده‌اند. برای جمع‌آوری داده‌ها از روش کتابخانه‌ای و اطلاعات سایت سازمان بورس، نرم افزارهای ره‌آورد نوین، تدبیر پرداز استفاده شده است. متغیرهای وابسته خطر ریزش قیمت سهام، مسئولیت اجتماعی و متغیر مستقل هموارسازی سود است. آزمون‌های مورد استفاده در تحقیق شامل آزمون دیکی فولر، VIF، جاک برا، دوربین واتسون، آزمون فیشر و غیره می‌باشد. در این پژوهش آزمون فرضیات با استفاده از روش پیرسون صورت گرفته است. سپس تجزیه و تحلیل نهایی با استفاده از نرم افزار ای وی یوز⁷ به روش سری زمانی انجام گرفت. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از رگرسیون خطی چند متغیره نشان می‌دهد بین هموارسازی سود و مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها در خطر ریزش قیمت سهام رابطه منفی و معنی داری وجود دارد. در شرکت‌های تحلیلگر بیشتر و مالکیت نهادی این رابطه ضعیف بوده و در شرکت‌ها با اقلام تعهدی اختیاری مثبت بیشتر بوده است.

واژگان کلیدی: هموارسازی سود، مسئولیت اجتماعی،

ریزش قیمت سهام، ارزیابی شرکت.

مقدمه

². Rann and Cimcha

³. Ion and Gary

⁴. Dykv and Skinner

⁵ Bhattacharya et al

¹ Eveiws